

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus IV. Argumentum. Patronus Laicus facta promissione, aut facto mandato procuræ præsentandi aliquem cum juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè; Si deinde variet alteram Personam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

quia voces præsentantium ex. gr. sint in discordia dispartitæ; Et in hoc casu censeo procedere secundam sententiam, nimirum, non posse Patronos variando tertium accumulativè præsentare, ob auctoritates, & rationes pro hac sententia superius deductas; quia si Patroni in hoc casu variando tertium accumulativè præsentarent, per hujusmodi novam accumulativam præsentationem lis adhuc non finiretur, immo in longum protraheretur, dum non obstante hac nova præsentatione, adhuc esset quærendum de iuribus primò præsentatorum in grave præjudicium tum Ecclesiæ, quia hujus proviſio prorogaretur, tum eorundem præsentatorum, quia isti ob novum colligantem tenerentur subire majores expensas.

- 12 Nec admissa hac sententia aperiretur via fraudibus, eo quia Præsentati facilè possent inter se movere litem, ut sic Patronus non posset variare alium cum ipsis accumulando; Quoniam non omnis lis inter Præsentatos est sufficiens impedire Patronis Laicis facultatem variandi, sed solum illa, quæ non est calumniosa, seu quæ præfert aliquem colorem boni juris. *Res. de execut. liter. Apostolic. part. 1. cap. 17. num. 170. Adden. ad Gregor. decis. 149. num. 5. Rota in Gerunden. Beneficii 11. Junii 1702. S. Responsum coram Reverendis. Molines Decano, & in Regien. juris patronatus 16. Januarii 1706. S. Haud relevante coram eodem.*

Neque Rota in dicta Hipporegien. Parochialis tuetur in hoc casu posse Patronos devenire ad novam præsentationem accumulativam, immo in S. Constituto, sentit, si Patroni hoc casu devenirent ad novam præsentationem, hanc esse attentatam ibi. Quinimo cum à sententia Reverendissimi Nuntii Taurinen. fuerit appellatum, & duraret adhuc lis inter Coelectos, non erat licitum citra vitium attentatorum devenire ad secundam electionem.

- 13 Aut lis inter Præsentatos est super idoneitate, eo quia unus ex Præsentatis prætendat alium Compræsentatum esse e. gr. irregularem, illegitimum, concubinarium, criminofum, simoniacum, aut non habere requisita necessaria ad obtinendum Beneficium (qui tamen defectus erant incogniti Præsentantibus) & in hoc

casu censeo procedere sententiam Lambertini, & quòd Patroni possint variare, & tertium accumulativè præsentare, qui tamen sit dignior, non autem si sit æquè dignus, aut minus dignus. Per hujusmodi enim præsentationem accumulativam tertii dignioris, citius sopiretur lis, dum ille dignior statim ab Ordinario gratificari posset, & sic cessaret in hoc casu ratio prohibitiva *Text. in d. cap. 1. ut lite pendente*, nimirum præjudicium Ecclesiæ, quia citius ei proviſum remaneret, & præjudicium eorundem primò Præsentatorum, tum quia isti in hoc casu non haberent jus, nec in re, nec ad rem, ut superius notatum fuit in S. Fundatur, tum quia non cogentur subire majores expensas, cum cessaret lis.

ARGUMENTUM.

Patronus Laicus facta promissione, aut facto mandato procuræ præsentandi aliquem cum juramento non variandi nec privativè, nec accumulativè; Si deinde variet alteram personam accumulativè præsentando, an hujusmodi præsentatio accumulativa sustineatur, & an sit locus absolutioni à juramento ad effectum agendi pro rescissione dictæ promissionis, aut mandati procuræ?

SUMMARIUM.

- 1 Actus gestus contra proprium juramentum præcedens, an, & quando sustineatur? & num. 9.
- 2 Patronus facta promissione, aut præsentatione certæ personæ, cum juramento non variandi privativè, potest alium validè accumulativè præsentare.
- 3 Patronus facta promissione, aut facto mandato procuræ ad præsentandum, aut facta præsentatione certæ personæ cum juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè, & hæc promissio, aut præsentatio jurata sit acceptata à Præsentato, si deinde variet alium accumulativè præsentando, hujusmodi variatio accumulativa non sustinetur, & quare? Vide num. 4. & 5. Limita, ut num. 7.
- 5 Præsentatio accumulativa facta à Patrono contra proprium juramentum præcedens non variandi; nec privativè, nec accumulativè, an, & quando sit præjudicialis primò Præsentato?

Mulier

6. *Mulier si juret alicui non alienare rem dotalem, & postea eam vendat, hujusmodi venditio non sustinetur.*
8. *Præsentatio accumulativa facta à Patrono contra præcedens juramentum nullatenus variandi, & admissa ab Ordinario, an sustineatur?*
10. Alexander conf. 16., & Sacra Rota decis. 513. & 547. par. 3. diversimodè contrariantur, & num. 11.
12. *Non est locus absolutioni à juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè, quando non constat juramentum fuisse extortum vi, dolo, metu, aut continere lesionem, & turpitudinem, multò minus quando constat Patronos post hoc juramentum variasse, & num. 15.*
13. *Præsentatio cum promissione jurata non variandi, ad hoc, ut dicatur extorta vi, dolo, aut metu sufficienti pro obtinenda absolutione à juramento, iste debet esse talis, qui consensum excludat jurantis.*
14. *Lex foundationis si præcipiat Patrono præsentare, & simul variare, non potest idem Patronus renunciare facultati variandi.*
16. *Refertur resolutio Sacre Congregationis Concilii in Cremonen. Beneficii 6. Junii 1716.*

CASUS IV.

CAsum expono hic propositum in Sacra Congregatione Concilii die 6. Junii 1716., qui ita se habet. Ex dispositione Fundatoris Juspatronatus Beneficii erecti in Ecclesia Parochiali Sanctissimæ Virginis Assumptæ Oppidi Platine Cremonen. Diœcesis spectat ad Archipresbyterum dictæ Ecclesiæ, & Collegium Notariorum Cremonæ; ea lege, ut dictum Collegium eligere debeat duos Viros bonæ famæ penès Archipresbyterum Platine, qui per tempora futurus erit, qui dictus Archipresbyter, vel duo Electi, & eligendi per dictum Collegium, vel major pars ipsorum trium possint dictum Presbyterum eligere, cassare, & remittere. Vacante Beneficio Archipresbyter præsentavit Sacerdotem Bartholomeum Landinum, Collegium Notariorum facultatem eligendi dictos duos Viros hac vice delegavit Decano Francisco Arrisio, & Electis per ipsum Joanne Caratto, & Joanne Petro Fassario; Ambo isti per separatam Instrumentum constituerunt

irrevocabiles Procuratores Joacchinum de Floribus, & Zaccariam de Vacchellis tam conjunctim, quàm divisim ad præsentandum Sacerdotem Josephum Arrisium filium dicti Francisci, & in utroque Instrumento eisdem conceptum legitur verbis juramentum de nequaquam revocanda dicta electione, nec alteram personam ad dictum Beneficium cumulativè, & multò minus privativè eligendo, non obstante, quòd ferè de jure, seu vigore dispositionis testamentaria Fundatoris facultas variandi ei competere possit, & pro majori consolidatione hujusmodi promissionis, cum ejus speciali juramento præstito, ut supra, hujusmodi juri, & facultati, de quibus certior factus fuit per Notarium, renunciat in amplissima forma—Hoc solemnè juramento posthabito iidem duo Electi subsequenti die una cum Archipresbyteri Procuratore per publicum Instrumentum nominarunt ad dictum Beneficium Bartholomeum Landinum, & die immediatè sequenti Zaccaria de Vacchellis unus ex Procuratoribus constitutis præsentavit in Curia Episcopali dictum Josephum Arrisium; Hac facti ferie exposita, duo hic quæro:

Primò, *An hujusmodi præsentatio accumulativa facta ab Electis per Collegium Notariorum Cremonæ, posthabito dicto solemnè juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè, sustineatur?*

Secundò, *An sit locus absolutioni à juramento ad effectum agendi pro rescissione dictorum Instrumentorum nominationis, & præsentationis?*

1. Quoad primum dubium, videtur affirmativè respondendum, quia actus gestus contra juramentum præcedens valet, & sustinetur, quamvis contraveniens efficiatur perjurus, ut patet multis exemplis, nimirum in eo, qui juravit non revocare testamentum, si postea revocet, valida est revocatio *glos. in cap. ultima voluntas 13. q. 2.* Et in eo, qui vendidit agrum alicui absque traditione sub juramento alteri non vendendi, si postea alteri vendat, & tradat, valet venditio, ad *Text. in l. quoties C. de rei vendit., & l. traditionibus Cod. de pact. Passerin. in cap. Licet mulieres de jurejurando in 6. n. 42.* Et in eo, qui constituit Procuratorem, & juravit illum non revocare, si deinde Procura-

ratoro-

ratores revocet, hujusmodi revocatio est valida, licet sit perjurus, *Text. in cap. fin. de Procurat. in 6. ibique gloss. verb. revocatus Castren. conf. 361. n. 4. tom. 1. Passerin. in d. cap. Licet mulieres n. 42.* Ac denique in eo, qui juravit sponsalia cum una, si deinde contrahat matrimonium cum altera, hoc est validum, *Text. in cap. sicut ex literis de sponsal. Castren. & Passerin. ubi supra.* Et hanc sententiam tueri videtur *Alexander conf. 16. num. 3. lib. 3. Rot. decis. 513. & 547. num. 6. par. 3. lib. 3. divers.*

- At his minimè obstantibus contrarium verius de jure procedit, videlicet, præsentationem accumulativam factam ab Electis per Collegium Notariorum Cremonæ, postquam isti juraverint non variare nec privativè, nec accumulativè non sustineri; Quoniam licet Patronus, si promisit præsentare, aut dedit mandatum procuræ ad præsentandum, aut de facto præsentavit certam personam cum juramento non variandi privativè, seu non revocandi præsentationem, possit alteram personam validè præsentare, & hæc absque perjurio admitti ab Ordinario, quia per eam non diceretur variare privativè, nec revocare primam præsentationem, sed tantum accumulare, & juramentum non est de non accumulando, sed solum de non revocando *Lambertin. de Jurepatr. lib. 2. par. 1. q. 4. art. 13. Rot. decis. 547. n. 4. par. 3. divers. & decis. 443. n. 4. cor. Merlin. Adden. ad Burat. decis. 942. n. 9.*
- 3 Tamen quando juramentum cadit tam super non revocatione, quam super non accumulatione, seu quando Patronus constituit Procuratorem ad præsentandum, aut præsentavit certam personam cum juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè, & hujusmodi præsentatio jurata fuit acceptata à Præsentato, non potest post hoc juramentum, non solum licitè, sed nec validè ad novam præsentationem etiam accumulativam devenire.
- 4 Ratio est, quia præsentatio accumulativa ad sui perfectionem, & validitatem requirit in Præsentante potestatem variandi, & quod Superior habens instituere illam acceptet; posito, quod Patronus juraverit, aut promiserit cum juramento non variare, nec privativè, nec correctivè immo posito, quod Patronus simpliciter

absque juramento promiserit nullatenus variare, aut præsentare aliquem solum, & non alium, & hæc promissio fuerit acceptata à Præsentato jam deficit in eo facultas, & potestas variandi, cum Patronus per talem promissionem sive juratam, sive simplicem, & acceptatam à Præsentato cessit juri, quod habebat ad variandum, ut docent *Lap. alleg. 78. per tot. Guttier. de juram. conf. par. 3. cap. 13. in fin. & expressè Castropal. oper. moral. tract. 13. de benefic. disputat. 2. punct. 5. n. 8. ibi -- Adde non solum ex juramento, sed etiam ex simplici promissione de non variando non licere tibi variare, quia facta promissione cedis juri, quod ad variandum habebas -- deficit etiam acceptatio Superioris habentis instituere, quia iste non solum non debet Patronum audire contra suum juramentum, sed etiam tamquam perjurum repellere, immo illum compellere ad servandum juramentum præstitum, ad *Text. in cap. cum contingat de jur. juran. gloss. in cap. licet mulieres de jure juran. in 6. in ult. notab., Dec. conf. 537. num. 17.* aliàs fieret particeps delicti, illudque perjurium approbaret, adeoque præsentatio accumulativa facta à Patrono contra proprium juramentum non variandi, nec accumulativè, nec privativè est nulla tum ex defectu potestatis variandi in Patrono, tum ex defectu acceptationis legitimi Superioris habentis instituere, ex latè traditis per *Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 1. q. 4. art. 13. num. 2. & seq. & lib. 2. par. 2. q. 7. art. 16. per tot. Rocch. de Curt. eodem tract. verb. honorificum num. 37. Card. de Luc. eodem tract. disc. 43. nu. 10. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 72. num. 162. §. Pro presentis, Rot. decis. 443. num. 4. & 10. coram Merlin. to. 1. Adden. ad Buratt. decis. 942. num. 10. & seqq. & decis. 956. num. 6. coram Dunozett. & decis. 92. num. 6. post Bonden. colluct. legal.**

- 5 Est etiam nulla, & sustineri non potest secunda præsentatio accumulativa facta à Patrono contra proprium juramentum non variandi ex alio motivo, nimirum ratione præjudicii, quod affertur primò præsentato. Quamvis enim præsentatio accumulativa non sit præjudicialis primò præsentato, quando Patronus non promisit, nec juravit non variare, cum in hoc casu

casu præsentatus non habeat jus in re, nec ad rem, ut firmatum fuit in superiori Casu num. 6. tamen quando promissit, aut juravit non variare; nec privativè, nec accumulativè, & hæc promissio jurata fuit acceptata à primo præsentato, est maximè præjudicialis, quia stante hac promissione, & juramento acquisitum fuit jus ad rem primo præsentato, itaut illi soli, & non alteri conferendum sit Beneficium, *Calderin. conf. 17. de jurepatr. Benou. in hoc Can. Quòd autem num. 29. Bald. in cap. Veniens de jure juran. num. 4. ibi -- Tu dic, quòd aut juravit alicui, & primo juramento standum est, quia illi est jus quaesitum -- Vivian. de jurepatr. lib. 8. cap. 8. n. 5.* Ac proinde stante eadem promissione, & juramento Patronus non potest variare, & juri primò præsentati præjudicare, argumento *Text. in cap. si tibi absenti de præben. in 6., ibique Passerin. num. 12. Berou. in d. Can. Quòd autem num. 25. §. Præterea ibi -- Præterea si acquireretur præsentato jus ad rem, illud tolli non posset, nec illi derogari ex præsentatione secunda Patroni, & sic Patronus variare non posset -- Capon. discept. 74. tom. 2. num. 16. ibi -- Et quando jam est jus quesitum nominato non est licita variatio -- Passerin. in c. licet mulieres de jur. juran. in 6. num. 45. ibi -- sed si priùs juramentum factum fuit ad favorem tertii, & pactum juratum fuit à tertio acceptatum, pactum secundum juratum, & initum contra priùs pactum non tenet, quia est illicitum; & injustum.*

6 Quod comprobatur etiam exemplo mulieris, quæ juravit non alienare rem dotalem. Mulier namque si juret alicui non alienare rem dotalem, & postea eam vendat, hujusmodi venditio non sustinetur, ad *Text. in d. cap. licet mulieres de jur. juran. in 6. Bald. in d. cap. veniens eod. tit. num. 4.* Ita etiam Patronus si præsentet aliquem, & juret nullatenus variare, si deinde variet, hujusmodi variatio non sustinebitur.

7 Patet igitur ex supradictis, quòd Patronus Laicus postquam promissit præsentare, aut de facto præsentavit certam personam cum juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè, non possit validè ad novam præsentationem procedere. Sed hoc tamen limitatur in casu quo præsentatus cesset suæ

præsentationi, aut non acceptavit præsentationem, seu promissionem juratam de non variando, aut deceffit; Tunc enim Patronus non obstante juramento non variandi, nec privativè, nec accumulativè potest ad novam præsentationem devenire, quia cum dictum juramentum fuerit adjectum favore præsentati, ipso ei legitimè cedente, vel non acceptante, vel decedente, non est quid prohibeat Patrono de novo præsentare, durante quadrimestre, *Card. de Luc. de jurepatr. disc. 43. num. 10. Rota decis. 443. num. 16. & seq. coram Merlin.*

8 Limitatur etiam à nonnullis in casu, quo Ordinarius admiserit secundam præsentationem cumulativam scienter, seu cum scientia, quòd Patronus priùs juraverit non variare, tunc enim licet Patronus officiat perjurus, variationem tamen dicunt ipsi tenere, & esse validam, ut sentire videtur *Rot. d. dec. 443. num. 14. cor. Merlin Adden. ad Burat. dec. 841. n. 14. & dec. 956. n. 8. cor. Dunozet.* Ego tamen hanc limitationem non admitterem, & censerem secundam præsentationem cumulativam factam à Patrono contra proprium juramentum de non variando, licet admittam ab Ordinario non subsistere, quia subsistentia, & validitas præsentationis non dependet à sola approbatione Ordinarii, sed requirit etiam potestatem in Patrono variandi, ut patet in Patrono Ecclesiastico, qui si præsentet unum, & deinde variet accumulativè alterum præsentando, si approbetur ab Ordinario hæc secunda præsentatio, hoc tamen non obstante ipsa non sustinetur, & est nulla, quia deficit in Patrono Ecclesiastico potestas variandi, ut superius deduxi in *Comment.*, hic idem defectus potestatis variandi est in Patrono Laico, quando juramento promissit non variare, & hoc fuit acceptatum à præsentato, quia per hujusmodi promissionem juratam cessit pro ea vice juri variandi, juxta auctoritates *Guttier. Castropala. ubi supra.*

9 Hoc firmato, non obstant exempla superius in contrarium deducta, quibus probare contenditur, quòd actus gestus contra præcedens juramentum sustineatur. Quoniam pro remotione hujus æquivoci distinguendum est inter actum, qui liberè & absolutè pender à libera voluntate geren-

rentis, ut sunt illi in contrarium enumerati, & actum, qui ad sui perfectionem non dependet à sola libera voluntate ge-
rentis; sed exigit ulteriorem approbationem
Judicis; Actus primæ speciei potest esse
validus etiam si sit gestus contra prius
emissum juramentum, sed actus secundæ
speciei uti est præsentatio; quæ ad sui va-
lilitatem, & perfectionem exigit appro-
bationem Ordinarii habentis instituire,
si sit gestus contra præcedens juramen-
tum non sustinetur ex defectu approba-
tionis legitimi Superioris, quia iste illum
non approbaret, alius fieret particeps
perjurii, juxta *Rocob. de Curt. de jure patr.*
verb. honorificum nu. 37. Castren. conf. 361.
num. 4. tom. 1., & uti simili objectioni re-
spondet *Rota in sæpe citata decis. 443. nu. 8.*
& seqq. coram Merlin., Adden. ad Buratt.
decis. 942. n. 13.

10 Nec *Alexander d. conf. 16.* mihi videtur
contrarius; Loquitur enim ipse in casu
omnino diverso à nostro, nimirum in ca-
su, quo Patronus sibi ipsi juravit non va-
riare, & hoc juramentum non fuit præsti-
tum Præsentato, nec ab hoc acceptatum,
quo casu dicit posse Patronum validè ad
novam præsentationem devenire, non
verò in casu, quo Patronus promisit Præ-
sentato cum juramento non variare, &
hæc promissio fuit ab eo acceptata, immo
in hoc casu videtur confirmare nostram
sententiam, & quòd Patronus non possit
validè præsentare, ut patet in responsio-
ne, quam ipse tradit, ad *gloss. in d. cap. li-*
cet mulieres eodem conf. num. 2. ibi. Possit
etiam aliter responderi &c. quòd aut mu-
lier sibi ipsi juravit non facere contractum
aliquem alienationis rei dotalis, & tunc va-
leat sequens actus factus in contrarium, aut
primum juramentum fuit præstitum alicui,
puta ei, cui cedebantur jura, in casu quo mu-
lier alienare tentaret, & tunc præfertur
primum juramentum, quia juri alterius per
secundum actum non potest præjudicare, sed
in proposito non fuit præstitum juramentum
per dictum Patronum dicto Gabrieli absen-
ti; nec per dictam simplicem nominationem
intelligebatur ei acquisitum jus; Ergo se-
quens actus debet attendi. — Igitur à con-
trario sensu sentire videtur hic Doctor,
quòd si fuisset per Patronum præstitum
juramentum de non variando dicto Ga-
brieli præsentati, & acceptanti, Patronus

non potuisset validè devenire ad secun-
dam præsentationem.

11 *Rota autem dicta decis. 513. & 547.*
par. 3. divers., nec ipsa contrariatur, quia
loquitur in terminis diversis, ibi enim
Patroni non juraverant non variare, nec
privativè, nec accumulativè, sed solum
juraverant non revocare mandatum pro-
curæ, & habere ratum, & gratum, quod
per Procuratorem factum fuerit; Quo
stante juramento poterant devenire ad
aliam præsentationem cumulativam,
quia per hanc non dicebantur revocare
mandatum procuræ, aut præsentationem
factam per Procuratores, sed solum aliam
præsentationem cum prima accumulare,
juxta superius tradita in §. *At his.*

Descendendo verò ad secundum du-
bium, quod solum fuit in Sacra Congre-
gatione Concilii disputatum, studens
apud R. P. D. Ansidæum meritissimum Se-
cretarium ejusdem Sacræ Congregatio-
nis negativè respondendum sentiebam:
12 Quoniam cum juramentum præstitum ab
Electis à Collegio Notariorum non re-
vocandi præsentationem factam favore
Josephi Arisi, nec alteram personam ad
Beneficium, de quo agitur cumulativè, &
multò magis privativè eligendi, & no-
minandi, neque aliter omnino variandi,
servari possit absque interitu salutis eter-
næ, est ab eis servandum, nec sunt ab il-
lo absolvendi, ad *Text. in cap. si vero, &*
cap. cum contingat de jure juran., & in cap.
quamvis de pact. in 6., ibique gloss. in si-
guratione casus; Cum non doceant præ-
fatam promissionem juratam fuisse ab eis
extortam vi, dolo, metu, aut continere
læsionem, & turpitudinem, prout requi-
ritur ad effectum obrinendi absolutio-
nem à juramento. Passerin. in cap. licet
mulieres de jur. juran. in 6. num. 31. Ale-
xand. conf. 39. num. 11. lib. 4. Mancin. de
juram. par. 6. q. 1. nu. 5. Rot. decis. 267. n. 9.
& seq. coram Mantico.

13 Nec præsumitur, prædictam promif-
sionem juratam fuisse ab eisdem Electis
extortam dolo, ex eo, quia isti erant igna-
ri de significato, & importantia variatio-
nis cumulativæ, dum isti fuerunt certio-
rati per Notarium de importantia hujus-
modi facultatis; Nec ex eo, quia fue-
rint impulsæ ad præsentandum Josephum
Arisium ab ejus Patrono; Etenim ex fide
unius

unius Testis non resultat, quod ipsi Electi fuerint dolo impulsus à Patrono Arisi ad præsentandum ejus nepotem; immo ex eadem fide constat, Petrum Fassariam interrogatum à Notario -- *chi voleva nominare, e chi voleva fosse presentato* -- respondisse -- *che a lui non importava nominare uno, o l'altro* -- Et licet Patruus Arisi audita hac differentia Fassaria in præsentando statim subjunxerit -- *che voleva nominasse il Signor D. Giuseppe Arisi suo nipote* -- Non ex hoc deduci potest præsentationem cum promissione jurata non variandi fuisse extortam vi, aut dolo sufficienti pro obtinenda absolutione à juramento, cum iste ad hunc effectum debeat esse talis, qui consensum excludat jurantis. *Abb. in cap. cum contingat sub num. 3. de jur. jur., Sabell. var. resol. verb. Absolutio num. 21. §. Si tamen.*

14. Minusque allegari potest pro causa obtinendi hujusmodi absolutionem, quod Electi non præsentaverint ad formam eis præscriptam à Lege foundationis, & à Collegio Notariorum, eo quia præsentaverint Arisium, renunciando facultati variandi. Etenim lex foundationis non est præceptiva, nimirum non præcepit Electis à Collegio, quod præsentent, & simul accumulativè, aut privativè varient, quo casu non possent præsentando renunciare facultati variandi. *Garz. de Benefic. par. 2. cap. 15. nu. 10., Piton. discept. Eccles. 22. num. 39.* sed est facultativa, tribuens Electis facultatem variandi, cassandi &c. qua facultas cum tendat in favorem Eligentium, possunt isti renunciare.

15. Eòque magis dicti Electi à Collegio non sunt absolvendi à præfato juramento, quia post juratam promissionem de non variando, variarunt nominando accumulativè cum Arisio Landinum præsentatum ab Archipresbytero; Unde cum non poterant etiam sub prætextu doli, aut alterius causæ devenire ad nominationem, & variationem accumulativam, prout fuerunt etiam præventivè admoniti ab eodem Notario, nisi priùs petita absolutione, cum nemo possit esse Judex sui juramenti, *Bald. conf. 15. num. 1. lib. 4. Rota dec. 1450. n. 10. coram Coccin., & sic tamquam perjuri non sunt audiendi, nec est eis concedenda absolutio à juramento*

Pars II.

ad effectum agendi pro rescissione dictorum Instrumentorum nominationis, & præsentationis, ut expressè docent *Rolan. conf. 26. num. 3. lib. 3. Menoch. conf. 24. num. 17. & 24. Gratian. discept. forens. 470. num. 4., & discept. 576. num. 18. Rota d. dec. 1450. num. 1. coram Coccin.*

16. Placuit tamen Sacræ Congregationi ad præfatum dubium præcisè non respondere, sed eadem die 6. Junii 1716. in *Cremonen. Beneficii rescribere: Episcopo in forma Commissaria ad effectum agendi.*

ARGUMENTUM.

Episcopus instituens secundum Præsentatum à Patrono, rejiciendo primum, an sit puniendus?

SUMMARIUM.

1. Episcopus instituens secundum præsentatum à Patrono Laico, rejiciendo non malitiosè primum æquè idoneum non est puniendus, secus si rejiciat primum malitiosè, ut num. 3.
2. Episcopus in pluribus præsentatis à Patrono Ecclesiastico non potest instituere secundum etiam si sit idoneior.

CASUS V.

Patronus Laicus succedente vacatione Beneficii A. de suo Jurepatronatus præsentavit ad illud unum Clericum, deinde durante adhuc quadrimestre, præsentavit alium accumulativè cum primo. Episcopus autem instituit secundum, rejecto primo præsentato. Quæritur an Episcopus incurrat in aliquam pœnam?

1. Pro resolutione hujus quæstionis breviter respondeo cum distinctione; aut Episcopus instituit secundum præsentatum idoneum, rejecto primo præsentato æquè idoneo absque ulla malitia, seu non malitiosè, & in hoc casu Episcopus non incurrit ullam pœnam, quia utitur jure suo, scilicet gratificandi, quem voluerit, juxta supradictum *Canon. X.*, immo potest instituere secundum, non obstante appellatione primi, juxta præfatum *Can. XI.*, *ibique Anan.*, secus in pluribus præsentatis à Patrono Ecclesiastico, dum in hoc casu Episcopus non potest instituere secundum, etiam si sit idoneior, sed tenetur instituere primum, ob rationem ejusdem

Y

Ca-